

Nota van Beantwoording – 'Beleidsuitgangspunten bomen Stadsdeel Oud-Zuid' en 'Hoofd bomenstructuurplan Stadsdeel Oud-Zuid'

d.d. 14 april 2009

Inleiding

De concept beleidsuitgangspunten bomen en het concept hoofd bomenstructuurplan zijn op 16 december 2008 door het Dagelijks Bestuur vrijgegeven voor inspraak. De documenten hebben van 24 december 2008 t/m 3 februari 2009 ter inzage gelegen op de beide stadsdeelkantoren. De documenten waren ook te downloaden van de website van het stadsdeel (www.oudzuid.amsterdam.nl). Gedurende de inspraak periode zijn vier inspraakreacties/zienswijzen bij het stadsdeel ingediend.

In deze Nota van Beantwoording worden de delen van de zienswijzen behandeld en beantwoord die van toepassing zijn op de 'Beleidsuitgangspunten bomen Stadsdeel Oud-Zuid' en het 'Hoofd bomenstructuurplan Stadsdeel Oud-Zuid'. De zienswijzen die ingaan op 'Aanpassing Bomenverordening Amsterdam Oud-Zuid 2001' zijn in een aparte Nota van Beantwoording behandeld en beantwoord. De ingediende zienswijzen zijn verwerkt op volgorde van ontvangst. Per zienswijze staan de ingediende zienswijze *cursief* aangegeven, met daaronder het antwoord op de betreffende zienswijze.

Aanpassingen

De ingediende zienswijzen hebben tot de volgende toevoegingen geleid.

Beleidsuitgangspunten Bomen Stadsdeel Oud-Zuid

Boomspiegels (pagina 22)

De volgende tekst is aan de tweede alinea toegevoegd:

Indien situaties zijn ontstaan die werkzaamheden aan de boom en inspecties van de boom belemmeren, of de veiligheid in het geding is, behoudt het stadsdeel zich het recht om boomspiegels te ruimen.

Dit heeft tot toevoeging van het volgende uitgangspunt geleid:

Het stadsdeel behoudt het recht om boomspiegels te ruimen als beplanting in de boomspiegel werkzaamheden aan de boom en inspecties van de boom belemmerd worden of de veiligheid in het geding is.

Bomenbeheerplan (pagina 22)

De volgende tekst is aan het einde van de paragraaf toegevoegd:

Een aantal boomsoorten worden schaars (bijv. monumentaal iep). Het is daardoor onmogelijk om deze boomsoorten in het gehele stadsdeel te handhaven. Om deze typerende bomensoorten niet uit het straatbeeld van Stadsdeel Oud-Zuid te verliezen worden in het bomenbeheerplan een aantal straten/locaties aangewezen waar deze boomsoorten gehandhaafd blijven.

Illegale kap (pagina 28)

Ter verduidelijking is de volgende zin aan de tekst toegevoegd:

De bepaling van de strafmaat is een bevoegdheid van het Openbaar Ministerie.

Hoofd Bomenstructuurplan Stadsdeel Oud-Zuid

Opname van de Johannes Vermeerstraat in de hoofdbomenstructuur.

Op basis van nadere bestudering van de cultuurhistorische studie door Bureau Monumenten en Archeologie voor de visie Museumplein (Plein, park of veld) en de uitgangspunten uit de vastgestelde Visie Museumkwartier is de Johannes Vermeerstraat toegevoegd aan de hoofdbomenstructuur.

Voor de Johannes Vermeerstraat is het volgende advies opgenomen:

Terugplanten van linden in de middenstrook. Dit sluit aan op de boomsoort in het deel van de Johannes Vermeerstraat ten zuiden van het Johannes Vermeerplein. Als alternatief voor de aanplant van linden gaat de voorkeur uit naar honingboom (sophora), omdat de bladvorm overeen komt met die van de essen in het noordelijk deel van de straat.

Toevoeging van ontbrekende adviezen

In het concept Hoofd Bomenstructuurplan ontbrak voor een aantal straten een advies. De ontbrekende adviezen zijn in hoofdstuk 3 toegevoegd.

Definitieve documenten

De definitieve 'Beleidsuitgangspunten bomen Stadsdeel Oud-Zuid' en het definitieve 'Hoofd bomenstructuurplan Stadsdeel Oud-Zuid' kunt u downloaden van de website van het stadsdeel (www.oudzuid.amsterdam.nl).

Zienswijze van dhr. E. Dirkzwager – ontvangen d.d. 29 december 2008

Vooraf:

Het doet mij deugd dat er met zoveel zorgvuldigheid naar de bomenstructuur van mijn omgeving - wordt gekeken. Ik ben een liefhebber maar geen expert op het gebied van bomen. Beroepshalve houdt ik mij o.a. bezig met de ruimtelijke omgeving zoals die wordt ervaren door de gebruikers. Ik heb geen ervaring op dit onderwerp in relatie tot boomstructuren maar het intrigeert mij persoonlijk al vele jaren en ik denk dat hier een kans ligt.

Vragen / opmerking:

Het valt mij op dat de boomsoort een enorm verschil maakt in de 'beleving' (vreselijk woord maar u begrijpt wat ik bedoel) van de straat. Heeft u in uw planvorming meegenomen hoe de gebruikers (bewoners en bezoekers van de straat) bepaalde boomstructuren waarderen?

Voorbeelden:

- a) *Het grote verschil tussen de Van Breestraat met haar kleinschalige bomen die de straat een heel liefelijk karakter geven en de Johannes Verhulststraat waar de loodrechte zwarte stammen de straat een veel afstandelijker karakter geven. Ik weet dat de bouwhoogte in de Van Bree een etage minder is maar vooral de boomstructuur maken naar mijn mening het verschil in het voordeel van de Van Breestraat.*

NB: Ik ben zo benieuwd of de boomstructuur van de Van Breestraat medebepalend is voor de grote populariteit van deze straat.

NB: Het viel mij ook op hoe veel prettiger de Johannes Verhulststraat was na de grote snoeibeurt in 2006 (?) die verband hield met de wegwerkzaamheden.

- b) *De Rijnstraat wordt zeer gedomineerd door haar metershoge donkere stammen. De zijtakken beginnen pas heel hoog waardoor het groen op straatniveau eigenlijk ontbreekt de kruinen steken voor een deel boven de dakgoten uit waardoor de gevelstructuur niet meer te 'lezen' is.*

Het valt mij dat straten waar de bomen onder de dakrand blijven aangenamer ogen. Voorbeeld wederom de Van Breestraat.

Mijn suggesties:

- 1.) *Vermijdt in sommige straten die toch al een lange saaie indruk geven de te hoge donkere stammen. (Rijnstraat)*
- 2.) *Houdt de maximale boomhoogte onder de dakrandhoogte van de straat. door middel van 'lage' bomen. Dit geeft, een aangenamer straatbeeld.*
- 3.) *Verzorg waar mogelijk boomgroen op een kleine hoogte waardoor mensen op straat dit groen kunnen ervaren.*
- 4.) *Onderzoek hoe gebruikers de verschillende boomstructuren ervaren en maak hier gebruik van in de plannen.*

Beantwoording

Wij onderschrijven het belang van de beleving en waardering van de bomen door bewoners. Uit de leefbaarheidsmonitor (2007) is gebleken dat er tevredenheid is over de woonomgeving in het stadsdeel. De bewoners geven het rapportcijfer van 7,9 (stedelijk gemiddelde 7,2). De bomen in het stadsdeel dragen daar zeker aan bij. Op basis van andere onderzoeken kan geconcludeerd worden dat bewoners veelal verschillende meningen hebben over de beleving van het groen. Enerzijds zijn er bijvoorbeeld bewoners die meer van een natuurlijk en een gevarieerd beeld houden, anderzijds zijn er

juist weer bewoners die een voorkeur hebben voor een strakke, rechtlijnige en meer formele inrichting van de openbare ruimte.

Bij de boomsoortkeuze spelen naast de beleving en de afstemming op de bebouwing echter ook andere aspecten een rol. Het kan daarbij gaan om uitgangspunten vanuit het gebruik en beheer van de openbare ruimte (kabels en leidingen, vrijliggende fietspaden en trambanen, etc.). In de druk gebruikte openbare ruimte van stadsdeel Oud-Zuid spelen die aspecten veelal een bepalende rol. In de Van Breestraat bijvoorbeeld staan bomen die tot de 1^e categorie horen, die toch kleinschalig ogen. Vanuit het beeld wordt dit met de kronkelige bomen door velen inderdaad als een prachtige straat ervaren. Vanuit het beheer gaat het echter om een minder onaantrekkelijke situatie, aangezien Robinia's de verharding ernstig opdrukken.

Een ander belangrijk aspect bij de boomsoortkeuze in Oud-Zuid is de cultuurhistorie. De monumentaal-iepen (zoals in de Rijnstraat) zijn onderdeel van de stedenbouwkundige opzet van het Plan Zuid van Berlage, waar delen van Oud-Zuid onderdeel van uit maken.

Wij zijn van mening dat, op basis van de uitgangspunten in de Beleidsuitgangspunten bomen en het Hoofd bomenstructuurplan de boomsoortkeuze integraal en afgestemd op de situatie ter plaatse plaats kan vinden.

Zienswijze H.A. Wolff – ontvangen d.d. 26 januari 2009

*N.a.v. uw onlangs gepubliceerde concept **bomenstructuurplan**, vragen wij uw aandacht voor het volgende, t.w. :*

Sedert augustus 2008 bewonen wij de parterre-woning aan de Apollolaan 189 en hebben sindsdien kunnen vaststellen, dat in zomer en najaar de bomen langs fietspaden/trottoirs en die in de middenberm - het gaat om platanen en linden - zoveel blad dragen en zo dicht op elkaar staan, dat aan de woningen onnodig veel lichtinval wordt ontnomen.

Bovendien produceren deze enorm veel stof en kleverige substantie, volgens de experts o.m. afkomstig van de "druip" van de lindebomen en de uitwerpselen van bladluis.

Het schoonhouden van de langs het trottoir geparkeerde auto's is onbegonnen werk en ook de kleding van de wandelaar blijft niet gespaard.

Veel autobezitters kijken uit naar de zijstraten, dit tot grote ergernis van de bewoners aldaar.

Navraag bij een expert leerde ons inmiddels, dat de hierboven aangegeven overlast aanzienlijk beperkt zou kunnen worden door:

- a) de platanen "uit te lichten" tot op 20% van de kroon, maar beter nog;*
- b) de platanen te "kandelabereren"*
- c) de linden, die te dicht op elkaar zouden staan, in aantal terug te brengen en de overigen "uit te lichten" tot op 20% van de kroon.*

Wij verzoeken u deze materie, met name ter plekke van het bouwblok tussen Rafaëlstraat en Olympiaplein, te willen onderzoeken en ons uw ideeën daarover kenbaar te maken.

Beantwoording

In de zienswijze van H.A. Wolff staat het ervaren van overlast van de platanen en linden op de Apollolaan vanwege lichtbeneming, de productie van stof en kleverige substantie ('druip' van de lindeboom en de uitwerpselen van bladluis) centraal. Aan het einde van de zienswijze wordt voorgesteld voor het gedeelte van de Apollolaan tussen de Rafaelstraat en het Olympiaplein de linden in aantal terug te brengen en de resterende linden uit te lichten tot op 20% van de kroon en de platanen uit te lichten tot op 20% van de kroon of deze te kandelabereren.

De bomen op de Apollolaan maken deel uit van de hoofdbomenstructuur van stadsdeel Oud-Zuid. Onderdeel van het beplantingsontwerp van de Apollolaan is dat de bomen dicht bij elkaar staan om een maximaal effect voor deze brede laanstructuur te bereiken. Er is echter geen sprake van het te dicht op elkaar staan van de bomen. Daar komt bij dat de Apollolaan juist één van de weinige plekken in het stadsdeel en de stad waar bomen (min of meer) tot hun natuurlijke vorm kunnen uitgroeien. Wij zijn dan ook van mening dat we erg voorzichtig met deze waardevolle laanstructuur om moeten gaan.

Het terugbrengen van de kroon van de platanen en linden tot 20% van de kroon of het kandelaber van de platanen is een drastische ingreep, waardoor de vitaliteit en de levensduur van de bomen nadelig beïnvloed kunnen worden. Gesnoeide bomen zijn extra vatbaar voor schimmels en andere aantastingen. Zo wordt het snoeien van platanen op het ogenblik dat dit wordt afgeraden omdat er een ziekte rondwaart, *Massaria* geheten. Wanneer platanen gesnoeid worden zijn de wonden een invalpoort voor deze ziekte. Voor de linden geldt dat na het snoeien de overlast door luizen juist toe kan nemen. De jonge bladeren zullen extra luizen aantrekken. De voorgestelde ingreep is er een die dus alleen in uiterste noodzaak plaats zou moeten vinden.

Voort geldt dat voor het terugbrengen van het aantal linden, het uitlichten van de kroon van de linden en de platanen tot 20% van de kroon en het kandelaber van de platanen een (kap)vergunning benodigd is. Met betrekking tot de beoordeling van een kapaanvraag op basis van overlast door lichtbeneming, vrucht-, zaad-, bladval en luizen zijn in de beleidsuitgangspunten bomen op pag. 25 en 26 de volgende uitgangspunten uitgewerkt:

- Het enkele geval van lichtbeneming, vrucht-, zaad- en bladval is geen reden om een kapvergunning af te geven, tenzij er zwaarwegende redenen aangevoerd worden.
- Overlast door luizen is in beginsel geen reden om een kapvergunning af te geven.

De uitgangspunten zijn gebaseerd op een afweging tussen de grootte van de overlast en de positieve bijdrage van een gesloten bladerdek in de stedelijke omgeving (schaduwwerking en verdampen van vocht door bomen kan zomers bijvoorbeeld leiden tot een verlaging van de temperatuur tot wel 5° C., zie inleiding beleidsuitgangspunten bomen). Aangezien er geen zwaarwegende reden wordt aangevoerd zijn wij op basis van deze zienswijze en de hierboven beschreven beantwoording niet van mening dat dit uitgangspunt in de beleidsuitgangspunten bomen gewijzigd moet worden.

Zienswijze dhr. R. Griffioen – ontvangen d.d. 30 januari 2009

In Visie Groen en Blauw 2020 pagina 71 staat de aanbeveling een bomenbeleid uit te voeren. In de stukken mis ik het kort praktisch grijpbaar maken van het groene begrip. Daar gaat dit voorstel over.

In het uiteindelijk bomenbeleidsplan worde ter integratie opgenomen dat in elk plan van het stadsdeel het bomengetal behandeld wordt en gemeld wordt.

Altijd dient bij plannen het groene onderbewustzijn 'aan' te staan; omdat anders bij gedetailleerd overleg dit principe onder concessies te veel lijdt.

Dit betekent dat in elk beleidsplan of bouwplan de factor bomen met aandacht wordt behandeld. Blijven bomen ongemoeid, worden er bomen bedreigd, wordt in het kader van het groene gevoel door de bouwer en/of opdrachtgever een boom (of bomen) geschonken? Eventueel als (vriendelijke) compensatie van overlast door activiteiten. Hoe worden bedreigde bomen beschermd? Hoe vervanging gerealiseerd? Hoe die herplant gecontroleerd en gehandhaafd? Dit vraagt niet veel tijd, aandacht of plek in het overleg indien bomen ongemoeid worden gelaten.

Bij dit alles moet een netto resultante algemeen doorwerken. Dat is het bomengetal.

In elk stadsdeel, met Oud Zuid als initiatiefnemer? – als eerste aan zet in positieve concurrentie met andere stadsdelen – dient het aantal bomen bekend te zijn, dit is het bomengetal. Dit bomengetal wordt elke week in de stadsdeelkrant gemeld. Met een + of – getal er bij. Een – getal, geeft aan hoeveel bomen er deze week weg gaan, een + getal hoeveel bomen er die week bijkomen. Bij herplant wordt een boom pas bijgeteld indien die drie jaar staat en levensvatbaar blijft.

Op de website verdient 'BOMENGETAL' een link naar een historisch overzichtje, die heel kort aangeeft wat er met bomen in het stadsdeel gebeurt: kap wegens iepziekte, herplant, kap wegens bouw, etc.

Aan de ambtenaar die met dit overzicht belast is vragen we hoe het aantal was op 1.1.2000, als uitgangspunt. Daarna elk jaar er bij nemen, (retrospectief tot 1.1.2009), daarna prospectief beloop tot 2020. Dan evalueren. Thans hebben we in Oud Zuid ongeveer 18000 bomen; ongeveer 1 voor elke vier bewoners.

Indien dit Bomengetal plan ingevoerd wordt; moge deze groene vonk overslaan naar andere stadsdelen, steden en buitenlandse steden. Potentie van dit kernplan tot metterdaad bewust worden – onderschreven door Bomenridders Lilian Voshaar en Maus Boumans - is groot.

Beantwoording

Op dit moment beschikt het stadsdeel al over een database waarin alle bomen in de openbare ruimte zijn opgenomen. Het hanteren van een bomengetal lijkt echter ook een interessant instrument om de mutaties in het bomenbestand in kaart te brengen. Vanuit de Centrale Stad (wethouder Marijke Vos) loopt er een initiatief om samen met de stadsdelen te komen tot een concept rapportage voor een bomenbalans voor de gehele gemeente. Hierover vindt overlegplaats met onder andere de groenbeheerders van de stadsdelen. De discussie vindt vooral plaats op de wijze van meten en registreren. Het registreren van het mutaties qua aantal bomen zegt op zich niet zoveel. Want tien slecht groeiende bomen (en daarvan zijn er veel in de dichtbebouwde stedelijke omgeving) kunnen minder waarde hebben bijvoorbeeld twee bomen die de kans krijgen volledig uit te groeien. Anderzijds is het groenvolume (m² groenoppervlak en/of kroonoppervlak) van een bestaande boom moeilijk te vergelijken met de vervanging door een jonger exemplaar. Het uitgangspunt van de Beleidsuitgangspunten bomen is een kwaliteitsverbetering van het bomenbestand. Wij achten het dan ook van groot belang dat alle stadsdelen op de zelfde manier de mutaties vanuit kwalitatief oogpunt gaan registreren.

Vanuit Oud-Zuid volgen wij de ontwikkeling van de concept rapportage voor een bomenbalans van de Centrale Stad. Op basis van dat proces zullen we beslissen of we de voorgestelde werkwijze zullen overnemen.

Zienswijze Bomenridders – ontvangen d.d. 3 februari 2009

De Bomenridders Oud-Zuid, zijnde de samenwerkende werkgroepen Bomen van de drie wijkcentra, maakt graag gebruik van de mogelijkheid tot het indienen van een schriftelijke inspraakreactie over het concept Beleidsuitgangspunten Bomen en het concept Hoofd bomenstructuurplan.

Leeswijzer: Wij beginnen met onze wensen ten aanzien van Beleidsuitgangspunten. Waar de Hoofdbomenstructuur aan de orde komt zijn tevens opgenomen onze opmerkingen over de Hoofd bomenstructuurplan zelf.

1. Pag. 8, Inleiding:

We juichen de gedachte om meer aandacht te besteden aan de kwaliteit bij het planten en onderhouden van stadsbomen zeer toe. Vooral de aandacht voor verbetering van de ondergrondse omstandigheden stemt ons tevreden. Bomen krijgen zo betere kansen, het bomenbestand is deze aandacht wel waard. Maar tegelijk vinden we dat ook aandacht voor de kwantiteit van groot belang is. Juist door de stedelijke verdichting lopen we het risico dat sluipenderwijs steeds meer bomen in ons stadsdeel verloren gaan. Voor CO²-afvangst en luchtkwaliteit zijn die aantallen van groot belang. Het mag niet zo zijn “sturing op kwaliteit in plaats van kwantiteit” betekent dat het aantal bomen binnen ons stadsdeel mag afnemen.

In tegendeel: we zouden het toejuichen als, in navolging van bijvoorbeeld Stadsdeel Bos&Lommer, gezocht wordt naar mogelijkheden om extra bomen aan te planten waar mogelijk. Verder zou een “bomengetal” geïntroduceerd moeten worden, een simpele telling van het aantal bomen om zo tijdig te kunnen signaleren of het de verkeerde kant op gaat met ons bomenbestand.

2. Pag. 11, Beleid ondergronds bouwen:

Geen kap van bomen ten behoeve van ondergrondse containers of leidingen. Geen bomenkap ten behoeve van ondergrondse bouwwerken tenzij volledige herplant daarna mogelijk is. Het dak van het toekomstige ondergrondse bouwwerk moet voldoende diep liggen (tenminste 1,2 meter onder maaiveld?) om aanplant van bomen van de 1^e grootte mogelijk te maken. Het dak dient ook voldoende draagkracht te hebben dat de bomen daadwerkelijk groot kunnen worden zonder dat de veiligheid in het geding komt.

3. Pag. 14, Hoofdbomenstructuur (plus enkele opmerkingen over het Hoofd bomenstructuurplan zelf):

Er staat “In dit document is aangegeven wat de belangrijkste bomenlijnen en structuren zijn”. Wij constateren echter dat in het Hoofdbomenstructuurplan zelf te veel straten die het verdienen opgenomen te worden ontbreken. Het is goed dat de Jan Luijken/van Eeghen en de van Bree-lijnen zijn opgenomen, maar waarom niet de Frans van Mieris of de Valerius of Cornelis Schuyt-lijnen

bijvoorbeeld? Zelfs in de Pijp komen bepaalde lijnen in aanmerking, zoals de Frans Halsstraat en de (weliswaar hoekige) lijn van de Monumentaaliepen vanaf Marie Heinekenplein en Quellijnstraat om de hoek naar de 1^e van der Helst naar de Albert Cuyp via het Gerard Douplein. (Daar zijn helaas de 4 grote Monumentaaliepen nog steeds niet teruggeplant na de noodkap van januari 2007.)

Dit waren enkele voorbeelden van “vergeten” straten. Wij hebben het gevoel dat (door tijdgebrek?) het Hoofdbomenstructuurplan niet af is en stellen derhalve voor het Hoofdbomenstructuurplan nu niet vast te stellen, maar aan te houden en meer tijd te nemen voor het inventariseren van de “woonstraten”, zodat belangrijke bomenstraten niet ontbreken in het einddocument.

Er valt ook niet in te zien, waarom bepaalde pleinen en plantsoenen niet opgenomen zijn in de hoofdbomenstructuur, zoals de meervoudige rijen platanen op het van der Helstplein en de bomen op het Carel Willinkplantsoen.

We hebben de aanbevelingen/adviezen in het tweede gedeelte van het Hoofd bomenstructuurplan met gemengde gevoelens gelezen. Soms begrijpen we waarom de aanbevelingen zijn gedaan (het vervangen van de recentelijk geplante christusdoorns in de Jan Luijken door de valse acacia's die daar eigenlijk horen). Op andere plekken onderschrijven wij de aanbevelingen geenszins. Ja, er staat van alles op de Ruysdaelkade/Hobbemakade, maar dat rommelige is juist de charme van de Boerenwetering. De aanbeveling hier in de toekomst alles te gaan uniformeren vinden wij niet goed. (Waarom worden de Italiaanse populieren van de Hobbemakade niet eens genoemd? Ook die van de Apollolaan komen in het stuk niet voor. Vreemd!)

De Stadhouderskade-iepen moeten worden verplant zodat er platanen kunnen komen? Laat deze bomen staan! Er is niets mis met het beeld van platanen en iepen door elkaar, en als je het zou willen uniformeren dan zou je eigenlijk het historisch ontwerp moeten respecteren en de platanen vervangen door de driedubbele rij iepen die oorspronkelijk werd aangeplant. De Van Woustraat Monumentaaliepen zouden moeten worden vervangen door Columella? Waarom? Er is niets mis met deze iepen. Als er een uitvalt gewoon het beeld handhaven en *Ulmus carpinifolia* ‘Sarniensis’ terugplanten.

We willen erop aandringen uiterst terughoudend om te gaan met al de beschreven adviezen. Wellicht zou het woord “streven”, dat we hieronder bij herplant in geval van noodkap afwijzen, hier wel op z'n plaats zijn. Het is het streven van het stadsdeel om deze adviezen om te zetten in concrete acties, maar al deze verschillende adviezen moeten afzonderlijk per straat of geval worden besproken met de bewoners in een correcte inspraakprocedure voordat het stadsdeel tot actie overgaat.

4. Wel willen wij een algemene beleidsregel voorstellen ook met oog op het toekomstige beheerplan van het stadsdeel:

Bij uitval van een of meer bomen wordt altijd dezelfde soort teruggeplant welke is uitgevallen. Indien in een straat duidelijk is dat de straat aangelegd is met één bepaalde soort, dat wordt precies deze boomsoort teruggeplant (tot en met cultivar, dus). Bij rijen Monumentaal iep wordt *Ulmus carpinifolia* ‘Sarniensis’ teruggeplant, bij rijen valse acacia's komen dezelfde acacia's terug (cultivar *bessoniana* daar waar *bessoniana* staat). Indien een beheerder de bestaande soort wenst te wijzigen, dan doet hij een voorstel daartoe op schrift en dit wordt besproken in een correcte inspraakprocedure met bewoners. Vervolgens wordt het voorstel aan de stadsdeelraad voorgelegd ter goedkeuring. Zo kan veel van de willekeur, die we in de loop der jaren hebben gezien, worden voorkomen (Minervalaan essen i.p.v. Monumentaaliep: ook al is zeer goed te begrijpen, waarom ooit een beheerder uit pure vertwijfeling is begonnen de iepen door essen te vervangen; er dient ons inziens bij uitval van een es *Ulmus carpinifolia* ‘Sarniensis’ te worden teruggeplant). Ook kan hierbij eventueel een oplossing worden gezocht voor vele straten waar ooit een verkeerde soort is geplant, maar alleen in samenwerking met de betrokken buurtbewoners.

5. Iepziekte resistente cultivars:

Er is niets op tegen hiermee te experimenteren, maar het stadsdeel gaat vrij goed om met de iepziekte. Er is geen reden af te zien van het gebruik van de iepziektegevoelige maar zeer bijzondere Monumentaal iep of de Hollandse iep. Er is helaas nog geen andere iep beschikbaar die het beeld van *Ulmus hollandica* ‘Belgica’ evenaart. Langzaam aan dreigt de Belgica te verdwijnen uit de stad, deels omdat deze soort amper nog te verkrijgen is. Dat zou zonde zijn. We willen erop aandringen om ondanks de gevoeligheid voor de iepziekte deze twee soorten te blijven toepassen.

6. Pag. 19 Bomenwacht:
Het inzetten van een Bomenwacht moet standaard zijn bij alle openbare werken en bij belangrijke bouwprojecten van particulieren. De bomenwacht moet de bevoegdheid krijgen werkzaamheden zonodig stil te zetten om bomen te beschermen, c.q. instructies te geven om werkwijze aan te passen om bomen te beschermen. Een Bomenwacht alleen in te zetten voor bescherming van Monumentale Bomen of Bomen in de Hoofdbomenstructuur gaat ons niet ver genoeg.
7. Pag. 22, Boomspiegels:
Geen woekeraars (bamboe/klimplanten) in de boomspiegels. Bij een verlaten boomspiegelstuin ruimt het stadsdeel de boel op (net zoals bij een verlaten geveltuin).
8. Pag. 22 Bomenbeheerplan:
We hebben net een beleidsregel aangedragen voor het toekomstige Bomenbeheerplan en verzoeken nauw betrokken te worden bij het opstellen van dit Bomenbeheerplan.
9. Pag. 26 redenen om een vergunning te verlenen:
We hebben veel kritiek op punten 1, 4, 6 en 7.

Punt 1, Ten behoeve van de duurzame instandhouding van een (monumentale) groenstructuur. Als dit betekent dat kapaanvragen voor gezonde volwassen bomen welke niet "passen" in een beeld worden gehonoreerd, dan zijn wij er pertinent tegen. (De ene verkeerde iep op de Ceintuurbaan thv de Dusartstraat moet blijven staan totdat die uitvalt, pas dan vervangen door Ulmus carpiniifolia 'Sarniensis')

Punt 4, de boom wordt te groot voor de tuin.

Natuurlijk is dat zeer snel het geval bij dat conifeertje uit het tuincentrum dat een blauwe atlas ceder blijkt te zijn, maar dan is er meestal ook sprake van (dreigende) schade aan bebouwing, etc. Bij opname van "te groot voor de tuin" als kapcriterium geef je ammunisie aan de nieuwe eigenaar van een tuin om al de oude bomen die hij graag weg wil hebben, maar die al vele jaren in de tuin staan, te kappen. Wij vragen derhalve dit criterium te schrappen.

Punt 6, de boom wordt verplant.

Dit is geen reden om een vergunning te verlenen. Het is een mogelijke maatregel om een boom te behouden indien een boom anders gekapt zou moeten worden, maar is op zich zeker geen reden om een kapvergunning te verlenen.

Punt 7: vanwege ruimtelijke ontwikkeling.

Dit is een uitermate gevaarlijke zinsnede. Het streven zou bij ruimtelijke ontwikkelingen altijd moeten zijn om aanwezige bomen te behouden.

10. Pag. 27, Noodkap:
Het zou het "streven" zijn van het stadsdeel om altijd herplantplicht op te leggen bij noodkap. Dit is een te zwak voornemen. Bij noodkap dient altijd een herplantplicht opgelegd te worden. Het is trouwens niet correct dat herplantplicht bij noodkap niet geregeld is in de Bomenverordening. Herplant is geregeld in artikel 8 en die is op alle kapvergunningen van toepassing, ook op noodkapvergunningen. Wel juist is dat het stadsdeel hierin nu tekort schiet en na noodkap herplant vaak achterwege laat. (De 4 Monumentaaliepen op het Gerard Douplein!)
11. Pag. 27, Illegale kap:
De genoemde boetes voor illegale kap zijn belachelijk laag en moeten drastisch omhoog. Nu is het geen beletsel om bomen gewoon illegaal te kappen. Het kost amper iets en je hebt niet alle rompslomp met vergunningen. Beleid van het Stadsdeel zou bovendien moeten zijn dat bij illegale kap niet alleen de (hogere!) boete wordt opgelegd, maar dat altijd compensatie van de waarde van de gekapte houtopstand wordt geëist (in het bomenfonds te storten), plus herplant. Handhaving van herplantplicht bij illegale kap dient de hoogste prioriteit te krijgen. (Compensatie volgens Methode Raat te berekenen, eventueel onder aftrek van de Methode Raat berekening van het nieuwe aanplant.). De boodschap moet zijn: het heeft geen zin om bomen illegaal te kappen, het kost uiteindelijk meer tijd en geld. Als u een boom wilt kappen, vraagt u om een vergunning en houdt u zich dan ook aan de voorschriften van de vergunning.

Wij verzoeken het Dagelijks Bestuur de concept stukken aan te passen aan de hand van onze inspraakreactie. Vanzelfsprekend zijn wij altijd bereid een mondelinge toelichting te geven mocht een en ander niet duidelijk genoeg zijn.

Beantwoording

Ad 1. Inleiding (pag. 8)

In de inleiding (§1.2) van de beleidsuitgangspunten bomen is het doel van de nota als volgt omschreven:

'Doel van de beleidsuitgangspunten is om in te zetten op een verbetering van de kwaliteit van de bomen. Dat betekent dat de inzet is om de levensduur van de bomen te verhogen door bij aanplant betere groeiomstandigheden mee te geven. Bomen moeten tot volle wasdom uit kunnen groeien. Hiervoor worden voorwaarden geschapen die ertoe leiden dat bomen onder optimale omstandigheden maximaal kunnen functioneren. Het gaat dan om een bijdrage aan de verbetering van de luchtkwaliteit, het stadsklimaat (temperatuurverlaging, waterbuffering) en de aantrekkelijkheid van het Stadsdeel Oud-Zuid. Uiteindelijk leveren gezonde, goed groeiende bomen een bijdrage aan de gezondheid van de bewoners van Stadsdeel Oud-Zuid.'

Zoals ook bij de beantwoording van de zienswijze van dhr. R. Griffioen wordt aangegeven zegt het aantal bomen in het stadsdeel op zich niet zoveel. Want tien slecht groeiende bomen (en daarvan zijn er veel in de dichtbebouwde stedelijke omgeving) kunnen minder bijdragen aan de doelstellingen van het beleid dan bijvoorbeeld twee bomen die de kans krijgen volledig uit te groeien. Met betrekking tot de beantwoording van het invoeren van een 'bomengetal' verwijzen wij u dan ook naar de beantwoording van de zienswijze van dhr. R. Griffioen.

Met betrekking tot het zoeken van mogelijkheden om extra bomen te planten in het stadsdeel willen wij terughoudend reageren. Het toevoegen van extra bomen in de dichtbebouwde stad is niet direct een garantie voor een kwalitatief sterk bomenbestand. Wij zijn van mening dat indien er bomen in het stadsdeel geplaatst worden deze de mogelijkheid moeten krijgen om volwassen te worden.

Ad 2. Beleid ondergronds bouwen (pag. 11)

Stadsdeel Oud-Zuid is een aangename plek om te wonen en te werken. Door de beperkte beschikbare ruimte in het stadsdeel worden uitbreidingswensen veelal gezocht in of onder (binnen)tuinen. De concept Uitgangspuntennotitie Ondergronds Bouwen is opgesteld. Deze notitie gaat dienen als toetsingskader voor het beoordelen van initiatieven voor ondergronds bouwen in Stadsdeel Oud-Zuid.

In de notitie is aandacht voor het groen houden van de (on)bebouwde omgeving. In de Beleidsuitgangspunten bomen zijn uitgangspunten opgenomen ten aanzien van herplant. Deze uitgangspunten zijn overgenomen in de Uitgangspuntennotitie Ondergronds Bouwen. Een bepaling voor de minimale eisen ten aanzien van het benodigde grondpakket wordt níet in de Beleidsuitgangspunten Bomen opgenomen. In de Uitgangspuntennotitie Ondergronds Bouwen zijn de randvoorwaarden hiervoor integraal afgewogen en vastgelegd.

De concept Uitgangspuntennotitie Ondergronds Bouwen wordt in april meningvormend behandeld in de Raadscommissie Ruimte en Wonen.

Ad 3. Hoofdbomenstructuur (pag. 14)

Punt 3 van de zienswijze van de bomenridders betreft de hoofdbomenstructuur. In het eerste gedeelte van punt 3 wordt geconstateerd dat in de hoofdbomenstructuur veel straten ontbreken die het verdienen om te worden opgenomen.

De definitie voor de hoofdbomenstructuur op pagina 14 van het Hoofd bomenstructuurplan luidt als volgt: *'Bomen langs waterwegen en wegen die samen een eenheid vormen. Ze behoren bij de stedenbouwkundige opzet en dragen bij aan de herkenbaarheid. De bomenzorgen voor samenhang en continuïteit en maken deel uit van een park, belangrijke verbindinglijn, laan of oever.'*

De basis voor de hoofdbomenstructuur wordt gevormd door de stedenbouwkundige opzet van het stadsdeel. Hierbij is herkenbaarheid, samenhang en continuïteit van belang. De hoofdbomenstructuur

volgt veelal de hoofdwegenstructuur. De bomen langs de hoofdwegenstructuur zijn veelal beeldbepalend en daardoor van groot belang voor het stadsdeel. Daar komt bij dat vooral deze bomen door de grote druk juist in die delen van de openbare ruimte extra aandacht verdienen. Om het Hoofd bomenstructuurplan van waarde te laten zijn is het belangrijk dat er duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen wat hoofdstructuur is en wat niet. Omdat er buiten de hoofdwegenstructuur ook markante boompartijen zijn binnen het stadsdeel die behouden en beschermd moeten worden is er voor gekozen deze in een aparte categorie (karakteristieke lanen) toe te voegen aan de hoofdbomenstructuur.

Op basis van de hierboven beschreven opbouw van de hoofdbomenstructuur zijn wij van mening dat de door de bomenridders aangedragen voorbeelden geen onderdeel zouden moeten uitmaken van de hoofdbomenstructuur. Ze vormen geen onderdeel van de hoofdstructuur van het stadsdeel en zijn niet één van die markante straten die in de aparte categorie opgenomen zou moeten worden. Nadere bestudering van de cultuurhistorische studie door Bureau Monumenten en Archeologie voor de visie Museumplein (Plein, park of veld) en de uitgangspunten uit de vastgestelde Visie Museumkwartier heeft ons er wel toe doen besluiten om de Johannes Vermeerstraat toe te voegen aan de hoofdbomenstructuur.

Het tweede gedeelte van punt 3 van de zienswijze gaat in op de adviezen die in het Hoofd bomenstructuurplan zijn opgenomen. In het Hoofd bomenstructuurplan is het van belang dat de belangrijke structuren passen in de context van de omgeving. Daar zijn de adviezen op afgestemd. Een bolesdoorn bijvoorbeeld is niet echt een boom voor langs de rijweg. Andere adviezen betreffen de vervanging van monumentaal iepen. Het is daarbij van belang om te weten dat de monumentaal iep een schaars product wordt. Er is momenteel nog maar één kweker die deze boom speciaal voor de gemeente Amsterdam wil kweken. Ook andere boomsoorten verdwijnen uit assortiment. Dan zal er een alternatief gezocht moeten worden. Maar het streven is om dezelfde bomensoort terug te planten. Met betrekking tot de adviezen is van belang om te beseffen dat het inderdaad om een advies gaat, waarover ten tijde van een herplant of een herinrichting nogmaals integraal afgewogen en besloten zal worden.

Ad 4. Algemene beleidsregel t.b.v. toekomstig beheerplan

Het streven is om dezelfde soort terug te planten. Bij de beantwoording van punt 3 is aanvullend op dat streven aangegeven dat sommige boomsoorten schaars worden, waardoor naar alternatieven gezocht moet worden. Anderzijds kunnen bijvoorbeeld aantastingen en ziektes, of andere situaties, er toe leiden dat er bij vervanging voor een andere boomsoort wordt gekozen.

Een van de aanleidingen voor het opstellen van voorliggende beleidsdocumenten was de behoefte aan eenduidige regels en richtlijnen ten aanzien van bomenbeleid en het snoeien, verplanten, herplanten en kappen van bomen in Stadsdeel Oud-Zuid, zowel voor medewerkers als bewoners en gebruikers van het stadsdeel. Na vaststelling van de Beleidsuitgangspunten bomen en het Hoofd bomenstructuurplan zullen de daarin vastgelegde uitgangspunten gehanteerd moeten worden bij het beheer en onderhoud van bomen in het stadsdeel. Aansluitend op het vaststellen van de beide documenten wordt een bomenbeheerplan opgesteld waarin nadere uitgangspunten ten aanzien van vervanging van bomen, bijvoorbeeld per buurt, worden uitgewerkt.

Ad 5. Iepziekte resistente cultivars

Vanuit duurzaam beheer is het wenselijk om risico's zoveel mogelijk te beperken. Het inpassen van resistente boomsoorten past daarbinnen goed. Daar komt bij, zoals hierboven bij de beantwoording van punt 3 en 4 ook is aangegeven, dat sommige boomsoorten schaars worden. De monumentaal iep is één van die schaars wordende boomsoorten.

Om de typerende, maar schaarse bomensoort niet geheel uit het straatbeeld van Stadsdeel Oud-Zuid te verliezen stellen we voor dat in het (nog op te stellen) bomenbeheerplan een aantal straten / locaties worden aangewezen waar de schaarse boomsoorten gehandhaafd blijven.

Ad 6. Bomenwacht (pag. 19)

Wij onderschrijven het belang van toezicht door een bomendeskundige ('Bomenwacht') bij werken in de openbare bare ruimte en bij bouwprojecten waar werkzaamheden dicht bij de bomen plaats vindt. Het inzetten van een toezichthouder is echter nog steeds geen garantie voor het voorkomen van schade aan bomen. Het aanstellen van een toezichthouder is echter een kostbare aangelegenheid.

Wij achten het belang van een toezichthouder het grootst bij werkzaamheden in de hoofdbomenstructuur en bij monumentale bomen. Daar is de druk op de openbare ruimte en de behoefte aan een toezichthouder tijdens het uitvoeringsproces het grootst. In de 'Beleidsuitgangspunten bomen Stadsdeel Oud-Zuid' is opgenomen dat bij projecten die de hoofdbomenstructuur betreffen toezicht dient te worden gehouden door een boomdeskundige (pagina 19 van de beleidsuitgangspunten).

Ad 7. Boomspiegels (pag. 22)

Op pagina van de Beleidsuitgangspunten bomen zijn de volgende uitgangspunten opgenomen.

- Boomspiegels mogen niet worden opgehoogd. De grond in de boomspiegel ligt even hoog als de omliggende verharding.
- Boomspiegels mogen pas vanaf vijf jaar na aanplant worden beplant.
- Er mogen geen hekjes of afscheidingen in of om de boomspiegels worden geplaatst.
- De afmeting van een boomspiegel bij een nieuwe aangeplante boom wordt in principe naar 90 x 90 cm groot.

Wij zijn niet voornemens om hier beperking aan toe te voegen met betrekking tot de plantensoorten die in de boomspiegels geplant mogen worden. Wel zijn we van mening dat gevaarlijke situaties voorkomen moeten worden.

We stellen voor het volgende uitgangspunt toe te voegen:

- Het stadsdeel behoudt het recht om boomspiegels te ruimen als beplanting in de boomspiegel werkzaamheden aan de boom en inspecties van de boom belemmerd worden of de veiligheid in het geding is.

Ad 8. Bomenbeheerplan (pag. 22)

Wij onderschrijven dat de bomenridders bij het proces van totstandkoming Bomenbeheerplan betrokken zullen worden.

Ad 9. Redenen om een vergunning te verlenen (pag. 26)

In de 'Beleidsuitgangspunten bomen Stadsdeel Oud-Zuid' is aangegeven dat om de omgesomde redenen een kapvergunning verleend kan worden. Voor alle kapaanvragen geldt dat bij de beoordeling sprake is van maatwerk per situatie. Bij de beoordeling van een kapaanvraag wordt advies ingewonnen bij de boomdeskundige van Stadsdeel Oud-Zuid.

Sub 1

Doel van het bomenbeleid is in te zetten op een verbetering van de kwaliteit van de bomen. Daar sluit het duurzaam in stand houden van een (monumentale) groenstructuur goed op aan.

Sub 4

Een boom in een binnentuin kan van waarde zijn voor een groene beleving van die binnentuin. Er zijn echter situaties waar de boom voor die situatie te groot is of dreigt te worden. Wij zijn van mening dat het kappen van die boom een oplossing kan bieden. De bomdeskundige van het stadsdeel beoordeelt of daar in dat specifieke geval sprake van is. Aan de kapvergunning kan een voorschrift tot herplant verbonden worden. Er wordt in principe één op één herplant. De boomdeskundige van het stadsdeel bepaalt (zo mogelijk op basis van een bomentoets) of herplant mogelijk en wenselijk is. Als aan de kapvergunning een herplant wordt verbonden wordt de grootte van de te herplanten aangegeven.

Sub 6

In artikel 5 van de 'Bomenverordening Amsterdam Oud Zuid 2001' is geregeld dat het verboden is zonder vergunning van het Dagelijks Bestuur een houtopstand te vellen of te doen vellen. In de begrippenbeschrijving is opgenomen dat onder vellen wordt verstaan 'kappen, snoeien van meer dan 20 procent kroonvolume, rooien, met inbegrip van verplanten, alsmede het verrichten van handelingen, zowel boven- als ondergronds, die de dood of ernstige beschadiging of ontsiering van houtopstand ten gevolge kunnen hebben'.

Met andere woorden, voor het verplaatsen van een boom is een kapvergunning verplicht. Wij zijn van mening dat die regeling gehandhaafd moeten worden.

Sub 7

Stadsdeel Oud-Zuid is onderdeel van een stedelijk gebied dat continu in beweging is. Naast de wens de stad groen te houden spelen er nog vele andere wensen en belangen, zoals voldoende woningen en werkgelegenheid. Hierdoor kan het gebeuren dat er bij ruimtelijke ontwikkelingen bomen gekapt moeten worden. We achten het echter wel degelijk van belang dat bij ruimtelijke ontwikkelingen in de planvormingfase het groen in de afwegingen wordt meegenomen. Dit heeft er toe geleid dat in paragraaf 3.3 uitgangspunten zijn opgenomen met betrekking tot de bomentoets. Wij zijn van mening dat de bomentoets bij kan dragen aan een integrale afweging, waarbij bomen vanaf het begin worden meegenomen en goed afgewogen keuzes gemaakt kunnen worden.

Ad 10. Noodkap (pag. 27)

Het opleggen van een herplantplicht is nu reeds mogelijk op grond van artikel 8 lid 2 van de Verordening. Het betreft een zogeheten 'kan'-bepaling: het is dus een bevoegdheid van het stadsdeel om te bepalen of er wel of niet een herplantplicht wordt opgelegd. Het stadsdeel heeft beleidsvrijheid en moet daarbij een belangenafweging maken. In de *'Beleidsuitgangspunten bomen Stadsdeel Oud-Zuid'* is duidelijk vastgelegd dat het uitgangspunt is dat in principe één op één dient te worden herplant en dat het streven is om ook bij noodkap een herplantplicht op te leggen. Ook in deze situatie bepaalt de boomdeskundige van het stadsdeel of herplant mogelijk en wenselijk is.

Ad 11. Illegale kap (pag. 27)

Het bepalen van de hoogte van de strafmaat (lees 'boete') is een bevoegdheid van het Openbaar Ministerie, niet van het stadsdeel. Ter verduidelijking zal we deze bevoegdheid in de tekst opnemen.